

Reuver, 07-12-2017
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: 201715428
Onderwerp: Raadsinformatiebrief: Aanvullende en nadere informatie inzake het richtinggevend kader toekomst accommodaties / voorzieningen

Bijlage: *Begroting 2018 – 2021 Budgetten onderhoud en subsidies*

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 4 december 2017 is in de commissievergadering inzake het *richtinggevend kader toekomst accommodaties / voorzieningen gemeente Beesel* behandeld. In het gesprek met uw raad kwamen de volgende vier hoofdpunten naar voren waarop nadere duiding, toelichting en concretisering werd gevraagd:

1. **De Schakel:** De bijzondere positie van De Schakel wordt nader toegelicht. Mochten er andere locaties zijn die eveneens een unieke bijzondere positie bekleden, worden die eveneens benoemd.
2. **Overzicht accommodaties:** waarbij aangegeven dient te worden welke accommodaties in eigendom van de gemeente Beesel zijn, welke accommodaties niet in eigendom van de gemeente Beesel zijn en waarmee de gemeente Beesel een subsidierelatie heeft.
3. **Richtlijn 4 van het richtinggevend kader:** wordt in de context van de praktijk en de drie andere richtlijnen toegelicht.
4. **Nadere toelichting terminologie:** een aantal begrippen, zoals toekomstbestendigheid en 'van onderop', bleken onduidelijk te zijn.

1. De Schakel

Zalencentrum de Schakel is eigendom van de gemeente Beesel. De Schakel heeft een belangrijke publieke en maatschappelijke functie. De exploitatie geschiedt door een particulier: VOF de Schakel. Hiermee heeft de gemeente Beesel een huur- en exploitatieovereenkomst. Met de exploitant VOF zijn duidelijke afspraken gemaakt:

- Negen maanden regeling: er wordt voorrang gegeven aan maatschappelijke, sociale en culturele activiteiten, mits uiterlijk negen maanden voorafgaand aan de activiteit gemeld.
- De Schakel hanteert lage tarieven, conform de huurovereenkomst, voor het plaatselijk verenigingsleven en niet-winstgevende organisaties. Marktconforme tarieven worden berekend aan commerciële partijen.
- VOF de Schakel betaalt jaarlijks een symbolische huur aan de gemeente ter hoogte van € 727 per jaar.
- Aanvullend op maatschappelijke, sociale en culturele activiteiten zijn commerciële activiteiten mogelijk. Vanwege de voorgenoemde afspraken (lage tarieven aan maatschappelijke partners – negen maanden regeling) is er geen volledig commerciële exploitatie mogelijk.

- VOF de Schakel neemt creatieve maatregelen om de exploitatie te verbeteren. Deze laten een positief effect zien.
- Het groot onderhoud van de Schakel is een verantwoordelijkheid van de gemeente Beesel, als eigenaar van het pand. Zie hiervoor bijlage *Begroting 2018 – 2021 Budgetten onderhoud en subsidies*.

De Schakel is daarmee een duidelijk voorbeeld van een maatschappelijke accommodatie die ook commercieel gebruikt wordt.

2. Overzicht Accommodaties

Op 21 april 2016 heeft Hospitality Group een inventarisatie van het maatschappelijk vastgoed in de gemeente Beesel opgeleverd. Hierin zijn de meeste accommodaties in de gemeente Beesel opgenomen, waarbij het onderscheid is gemaakt tussen eigendom van de gemeente Beesel en eigendom van derden. In de onderstaande tabel is een overzicht gemaakt van 1) de accommodaties die in eigendom zijn van de gemeente Beesel, en 2) accommodaties die niet in eigendom zijn van de gemeente Beesel, maar waarmee met de eigenaar wel een subsidierelatie bestaat, en 3) accommodaties die niet in eigendom zijn van de gemeente Beesel en waarmee geen subsidierelatie bestaat. Voor een aansluiting met de begroting verwijzen wij hier wederom naar Bijlage *Begroting 2018 – 2021 Budgetten onderhoud en subsidies*.

Kolom 1. Accommodaties gemeentelijk eigendom	Kolom 2. Accommodaties geen gemeentelijk eigendom WEL een subsidierelatie	Kolom 3. Accommodaties particulier eigendom – geen subsidierelatie
1. Sporthal de Schans	1. Bibliotheek	1. Herberg De Bongerd
2. Gymzaal Offenbeek	2. Schutterij St. Georgius en st. Sebastianus	2. PSW 't Trefpunt
3. Gymzaal Beesel	3. Schutterij St. Barbara	3. Café Zaal Ronckenstein
4. Zalencentrum de Schakel	4. TC Ruiver	4. Café Zaal Paerssjtal
5. Velden op Sportpark Dijckerhof (VV Reuver)	5. TC 't Bronshout	5. Eetcafé De Troubadour
6. Velden op Sportpark Solberg (Sport-Spel)	6. Scouting Lambertus	6. Handboogvereniging De Grensschutters
7. Brede School Bosdael	7. Jong Nederland Beesel	
8. Brede school De Triolier	8. Jong Nederland Reuver-Offenbeek	
9. Basisschool 't Spick	9. Open Inlooplocaties	
10. Brede School Meander	10. HSV De Paardenvriend	
11. BC Broekhin (Parklaan)	11. Rode Kruis gebouw	
12. Openluchtwembad De Bercken		
13. HSV de Forel		

Tabel 1. Overzicht van accommodaties met daarbij het onderscheid naar gemeentelijk en particulier bezit mede op basis van "Inventarisatie Maatschappelijk Vastgoed – Gemeente Beesel, 21 april 2016 – Hospitality Group".

Hieronder volgt voor een aantal (groepen) accommodaties een korte toelichting:

Brede scholen en basisschool 't Spick

De brede scholen De Triolier, Meander en Bosdael en de basisschool 't Spick zijn economisch eigendom van de gemeente Beesel.

Open Inlooplocaties

De open inlooplocaties Bosdael, Offenbeckerhof, 't Spick (de basisschool is eigendom van de gemeente en daarom in kolom 1 vermeld) en De Huijberg zijn geen eigendom van de gemeente Beesel. Middels subsidierelaties met de ouderenvereniging, De Zorggroep of De Huijberg worden deze open inlooplocaties door maatschappelijke partners geëxploiteerd met een duidelijke maatschappelijke functie. De locatie Offenbeckerhof wordt daarbij voor 10 jaar gehuurd.

Tennisaccommodaties

De tennisaccommodaties zijn in eigendom van respectievelijk TC 't Bronshout en TC Ruiver. Met beide tennisverenigingen bestaat in het kader van het sportbeleid een jaarlijkse subsidierelatie.

HSV de Forel

De gemeente Beesel heeft met HSV de Forel een overeenkomst tot verhuur van visrecht in de visvijver. De visvijver is eigendom van de gemeente Beesel (de grond). Het bijbehorende gebouw is eigendom van de vereniging. Met HSV de Forel heeft de gemeente Beesel geen jaarlijkse subsidierelatie. Wel heeft de HSV de Forel gebruik gemaakt van een aantal gemeentelijke subsidieregelingen.

Bibliotheek

De bibliotheek is eigendom van Stichting Bibliotheek Reuver – Beesel. Met de bibliotheek bestaat een jaarlijkse subsidierelatie. Een deel van de subsidie besteedt de bibliotheek aan huisvestingskosten.

Diverse verenigingen en maatschappelijke organisaties

In de tabel 1 zijn een twaalfstal organisaties en verenigingen opgenomen die een subsidierelatie hebben met de gemeente Beesel, maar waarvan de accommodatie niet in het bezit is van de gemeente Beesel. Dit betreffen organisaties en verenigingen als het Rode Kruis, de schutterijen, sport- en jeugdverenigingen. In het kader van het cultuur-, sport-, jeugd- of WMO-beleid ontvangen zij een jaarlijkse subsidie.

3. Richtlijnen

In het raadsvoorstel en het richtinggevend kader voor de toekomst van accommodaties en voorzieningen in de gemeente Beesel worden, vanuit de verschillende trajecten, de visie Blij in Beesel en de basisgedachte dat de gemeenschap en verenigingen aan zet zijn, 4 richtlijnen geformuleerd. Deze vier richtlijnen zijn geen keurslijf of afvinklijstje waaraan initiatieven en ontwikkelingen worden getoetst. De vier richtlijnen zijn richting gevende kaders om samen met de gemeenschap, verenigingen en partners het gesprek aan te gaan bij initiatieven en ontwikkelingen. Initiatieven van onderop, vanuit de gemeenschap, van verenigingen en partners worden gestimuleerd, zo luidt richtlijn 4. Dit is gebaseerd op de een aantal uitgangspunten, die de gemeenteraad op verschillende punten in de afgelopen jaren (unaniem) heeft onderschreven. Van het coalitieakkoord tot de visie Blij in Beesel, van het motto van de gemeente Beesel #gewoonsamen - #gewoonanders tot de organisatievisie: we gaan uit van de kracht van de gemeenschap, verenigingen en onze partners. We zijn daarin een faciliterende, meedenkende en communicerende gemeente - een gemeente die midden in die gemeenschap staat. Daarom leggen we met de 4 richtlijnen duidelijk de verantwoordelijkheid voor onze voorzieningen en accommodaties bij de gemeenschap, verenigingen en onze partners. Dit is een werkwijze die nu al op grote en kleine schaal is toegepast. Een tweetal casussen onderstreept de werkwijze zoals deze in de 4 richtlijnen wordt uiteengezet.

1. Toekomst tennis gemeente Beesel

Vraag van TC Ruiver

Het ledenaantal loopt terug en deelname aan toernooien neemt af. Uit een interne analyse heeft het bestuur geconcludeerd dat dit te maken heeft met onder andere de ligging van de banen. Voor het behoud van de vereniging wil TC Ruiver de banen draaien, gecombineerd met de aanleg van LED verlichting in het paviljoen en aanleg van zonnepanelen. De totale kosten bedragen € 59.127. De vereniging wil dit zelf realiseren met een lening van de gemeente van € 47.000. Het restant wordt gefinancierd met eigen werk en provinciale subsidie.

Welke vragen hebben we samen met de verenigingen doorlopen om uiteindelijk tot een standpunt over onze gemeentelijke rol te komen?

Onderstaand vindt u de vragen die we met de verenigingen hebben doorlopen. Deze dialoog heeft uiteindelijk richting gegeven aan ons standpunt. De manier waarop de dialoog gevoerd is en de vragen die gesteld zijn, sluiten aan bij de richtinggevende kaders uit het raadsvoorstel dat voorligt.

Wat is het toekomstperspectief van tennis in de gemeente Beesel

Hoe kijken we als gemeenschap en gemeente aan tegen de toekomst van tennis in de gemeente Beesel. **(handhaven accommodatie is geen doel op zich maar breed kijken naar de toekomst van tennis en van daaruit beoordelen wat passend is)**

Wij hebben TC Ruiver en TC 't Bronshout gevraagd om samen met Huis voor de Sport een perspectief op de toekomst van tennis in de gemeente Beesel te schetsen. Dit rapport was de basis voor dialoog over de rol van de gemeente en gemeenschap als het gaat om tennis in de gemeente Beesel.

Zijn we als gemeente bereid te investeren in handhaven van de tennissport in de gemeente? (wat is de maatschappelijke waarde? Blij in Beesel)

Op basis van het rapport en gesprekken met de verenigingen hebben we geconcludeerd dat we bereid zijn te investeren in het handhaven van tennissport binnen de gemeente Beesel. Tennis draagt bij aan sportstimulering, gezondheid, meedoen, saamhorigheid, levendigheid. De nieuwe investeringen dragen bij aan duurzaamheid.

Hoe zoeken de beide tennisverenigingen samenwerking? (samenwerken, verbinding zoeken met bestaande initiatieven, Ondersteunen van nieuwe initiatieven)

De verenigingen werken samen en sluiten aan bij bestaande initiatieven: Dat doen ze enerzijds met elkaar door een gezamenlijk toernooi te organiseren, de onderhoudsploegen delen materialen en de verenigingen ondersteunen elkaar bij het werven van jeugdleden. Er is samenwerking met het basisonderwijs en andere verenigingen (aanbod in zomerstop voor bv voetbal, korfbal). De verenigingsondersteuner en sportconsulent ondersteunen hierbij. Als er nieuwe initiatieven zijn dan kunnen we dit ondersteunen vanuit onze regelingen meedenken en meedoen of sociale verrijking.

Wat is er nodig wat betreft accommodaties om tennis ook in de toekomst te behouden voor de gemeente Beesel?

We zetten in op duurzaam behoud van tennisaanbod in de gemeente Beesel. Onze gemeentelijke bijdrage hebben we gebaseerd op het volgende:

- De beide verenigingen hebben samen met Huis voor de Sport een toekomstperspectief geschetst. Hieruit blijkt dat er volgens de richtlijnen nu en in 2030 nog maar 4 verlichte banen nodig zijn in de gemeente. Wij hebben onze gemeentelijke bijdrage als volgt bepaald: We zijn er van uitgegaan dat elke vereniging een voorziening behoudt voor recreatief gebruik (hiervoor heeft elke vereniging 2 banen nodig). Verder zijn we uitgegaan van 1 competitie voorziening in de gemeente (hiervoor zijn 4 banen nodig op de betreffende locatie). Dit zorgt ervoor dat we maximaal 6 banen financieel faciliteren in de vorm van een lening. Als gemeente hebben we een bedrag van € 120.000 over in de vorm van een lening (gebaseerd op richtlijnen van de KNLTB (kostprijs banen) en bovenstaande analyse (uitgangspunt 6 banen).
- Indien iedere vereniging met eigen inzet een plus kan realiseren is dat de kracht van onze vitale verenigingen. Deze ruimte willen we graag geven aan de verenigingen.
- Voor TC Ruiver is het investeringsplaatje op dit moment duidelijk. Voortgang is belangrijk omdat de verkeerde ligging van de banen leidt tot terugloop in leden. Met een lening van € 47.000 wordt in elk geval op basis van de huidige behoefte een toekomstbestendige competitie voorziening gerealiseerd..
- TC 't Bronshout is nog in de oriënterende fase. Dit maakt een gezamenlijk plan op dit moment niet haalbaar. TC 't Bronshout weet vanuit de boven beschreven kaders wat de rol van de gemeente is en waar ze zelf in de uitwerking rekening mee kunnen houden.

2. Sport en Spelcentrum De Solberg

Sport en spelcentrum De Solberg in Beesel bruist. De verenigingen slagen er in om vraaggericht nieuw aanbod te realiseren (Jeu de boules, beugelen, bootcamp, wandelen, wandelvoetbal, speeltoestellen). Zij doen dit afgestemd op behoeften die er leven in de kern. De verenigingen staan open voor het bijdragen aan maatschappelijke thema's: de gezonde sportkantine is hiervan een heel mooi voorbeeld. Stapje voor stapje worden veranderingen in het assortiment doorgevoerd, en wordt er een gezonde alternatief geboden.

Nadat v.v. Bieslo en Korfbalclub Roka de gemeente benaderden voor een gemeentelijke bijdrage in de renovatie, hebben wij hen gevraagd na denken over hun visie op de toekomst. Hiermee zijn zij, samen met Huis voor de Sport, aan de slag gegaan. Deze toekomstvisie vormde een deel van de legitimering voor onze gemeentelijke bijdrage. Aan het verstrekken van deze bijdrage hebben we vervolgens ook de voorwaarde gekoppeld dat de verenigingen aan de slag zouden gaan met implementeren van hun toekomstvisie. In deze visie hebben de verenigingen zelf bepaald wat zij nodig hebben om toekomstbestendig te blijven. Zij hebben hun eigen invulling gegeven aan het begrip toekomstbestendig. Hierdoor is het ook een visie geworden met draagvlak binnen de verenigingen, waaraan met enthousiasme en succes uitwerking wordt gegeven.

In bovenstaand traject hebben verenigingen heel duidelijk uitgelegd welke prioriteiten zij hadden. Na renovatie van de accommodatie ontstond er ruimte en prioriteit voor uitwerking van de toekomstvisie. We hebben in de renovatie een maatwerk bijdrage geleverd die we passend vonden. Bij het bepalen van onze bijdrage hebben we ons gebaseerd op extern advies over noodzaak van de renovatie en een sobere maar doelmatige uitvoering daarvan. Verder hebben we uitgesproken dat onze verantwoordelijkheid zich richt op de kleedlokalen. De kantine is een verantwoordelijk voor de vereniging. We hebben uitgesproken dat we van de verenigingen een maximale inspanningsverplichting vragen. Waarbij we eerst in beeld hebben gebracht wat vereniging, leden en sponsors zelf zouden kunnen bijdragen. De uiteindelijke gemeentelijke maatwerkbijdrage blijkt een mooie impuls te hebben gegeven en ruimte te hebben geboden voor multifunctioneel gebruik en sport en beweeg aanbod met maatschappelijke meerwaarde.

*Bovenstaand traject heeft ons geleerd dat **maatwerk** en oog voor prioriteiten binnen een vereniging een impuls kunnen geven aan **Blij in Beesel** (beleven, bedrijvig, saamhorig, jong) en **multifunctioneel** gebruik. Belangrijke sleutels waren: Een positief kritische dialoog met de verenigingen over dat wat nodig is, niet het afdwingen maar het stimuleren, en het faciliteren in knelpunten. Een toekomstvisie is een waardevolle legitimering voor investeringen (vanuit zowel gemeenschap als gemeente). Wij gaan niet voor het vooraf omschrijven van kaders voor toekomstbestendigheid. We geloven in een toekomstvisie waarin verenigingen zelf beschrijven wat voor hen toekomstbestendig is en hoe zij dit willen realiseren. Wel willen we meedenken, ideeën aandragen, faciliteren en verbinden: een samenwerkende gemeente die onderdeel is van de gemeenschap.*

4. Duiding begrippen richtinggevend kader

Zowel in het raadsvoorstel als in het richtinggevend kader voor de toekomst van accommodaties en voorzieningen in de gemeente Beesel (Bijlage 2 raadsvoorstel) worden een aantal belangrijke begrippen gehanteerd. Deze begrippen zijn onderdeel van de 4 richtlijnen:

1. Handhaving van maatschappelijke accommodaties is geen doel op zich. Maatschappelijke accommodaties moeten bijdragen aan maatschappelijke doelen, zoals het samenbrengen van inwoners, zorg en/of het bevorderen van meer bewegen.
2. Accommodaties die financieel ondersteund worden door de gemeente moeten multifunctioneel, duurzaam, toegankelijk en geschikt zijn voor meerdere gebruikersdoelgroepen. Dat is vooral van belang met het oog op de vergrijzing, de krimp en de individualisering van de samenleving. We stimuleren verenigingen die hierin nieuwe activiteiten ontplooiën.
3. Bij nieuwe initiatieven zoeken we samen met initiatiefnemers aansluiting bij bestaande initiatieven en activiteiten. We hanteren hierbij maatwerk. Uitgangspunt is dat we met gemeentelijke middelen geen aanvulling / uitbreiding van de maatschappelijke accommodaties faciliteren.
4. Initiatieven van onderop, die aansluiten bij Blij in Beesel, worden gestimuleerd. Om in aanmerking te komen voor ondersteuning is een voorwaarde dat deze initiatieven toekomstbestendig zijn.

Wat bedoelen we in dit kader met:

- **Multifunctioneel:** kent vele verschijningsvormen. Een accommodatie is multifunctioneel als deze kan worden gebruikt voor meerdere functies, activiteiten en organisaties. De Schakel, De Solberg en vier brede – basischolen zijn hier goede voorbeelden van in onze gemeente. De Schakel wordt gebruikt door vele

maatschappelijke, sportieve en culturele organisaties en / of voor bijeenkomsten, vergaderingen en evenementen. Uit het traject *toekomstbestendige vereniging* en de in deze RIB geschetste casus is zeer duidelijk naar voren gekomen hoe multifunctioneel De Solberg is door de combinatie tussen verschillende vormen van sport en spel. De vier brede- basisscholen geven onderdak aan, naast het primair onderwijs, kinderopvang, open inloop, oefenruimte voor culturele verenigingen, en / of functies voor gezondheidszorg en bibliotheek.

- Toekomstbestendig: Toekomstbestendig gaat over committent van initiatiefnemers, spreekt van een duidelijke visie op de toekomst, maar gaat ook uit van behoud voor de toekomst. Een initiatief van partners of de gemeenschap moet duidelijkheid geven over de financiële haalbaarheid en de financiële draagkracht. Daarnaast moet er voldoende draagvlak zijn binnen een vereniging (commitment) om het initiatief ook voor de toekomst toe te kunnen borgen. Dit heeft ook een relatie met de draagkracht: niet alleen financiën, maar ook voldoende leden en / of vrijwilligers zijn nodig om een initiatief toekomst bestendig te maken.
- Van onderop: is een term waarmee bedoeld wordt dat initiatieven en ontwikkelingen hun oorsprong hebben in de gemeenschap, verenigingen en partners. We bedoelen hier tevens mee dat we vanuit de gemeente Beesel minder 'van bovenop' opleggen. Dit is gebaseerd op de een aantal uitgangspunten, die de gemeenteraad op verschillende punten in de afgelopen jaren (unaniem) heeft onderschreven. Van het coalitieakkoord tot de visie Blij in Beesel, van het motto van de gemeente Beesel #gewoonsamen - #gewoonanders tot de organisatievisie: we gaan uit van de kracht van de gemeenschap, verenigingen en onze partners. We zijn daarin een faciliterende, meedenkende en communicerende gemeente - een gemeente die midden in die gemeenschap staat. Daarom leggen we met de 4 richtlijnen duidelijk een verantwoordelijkheid voor onze voorzieningen en accommodaties bij de gemeenschap, verenigingen en onze partners.
- Maatwerk: de praktijkvoorbeelden van de Tennissport en De Solberg leren dat er geen keurslijf mogelijk is. Vanuit de gedachte dat de gemeente Beesel een gemeente in de gemeenschap is, betekent maatwerk dat elke casus, elk initiatief naar zijn merites wordt beoordeeld. Als we uitgaan van de kracht van de gemeenschap, verenigingen en partners zal met de diversiteit rekening gehouden moeten worden. Elk initiatief vraagt een individuele benadering, zonder het algemeen belang en de realiteit van de gemeente Beesel uit het oog te verliezen. De inventarisatie van het vastgoed is een van die realiteiten.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Beesel,

drs. R.R.M. Halfman
secretaris

dr. P. Dassen-Housen
burgemeester